

გეშტალტი ინტერკულტურულ კომუნიკაციაში

ნანა გამყრელიძე

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი

gamkrelidzenana12@gtu.ge

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-2348-13333>

DOI: <https://doi.org/10.52340/splogos.2025.12>

აბსტრაქტი

თანამედროვე გლობალიზაციის პირობებში ინტერკულტურული კომუნიკაცია სერიოზულ გამოწვევებს აწყდება. ეს ბუნებრივი პროცესია, რადგან ნებისმიერი ერის ენობრივ მსოფლმხედვაზე დაფუძნებული ენობრივ-კულტუროლოგიური ფონი, დიდ გავლენას ახდენს აკუმულირებული ცოდნის ვერბალური დეკოდირებისა და ტრანსფერის პროცესზე. რაც მხოლოდ კომუნიკაციურ-კოგნიტური ბარიერების ეფექტურად გადალახვის შედეგად მიიღწევა. მოცემული საკითხის კვლევა, აქტუალურია თანამედროვე კომუნიკაციური ლინგვისტიკისთვის, რადგან ენა, არა მხოლოდ ინფორმაციის ტრანსლირების ეფექტური საშუალება, არამედ კულტუროლოგიური აზროვნების სისტემაც არის. ნაშრომში ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში, გეშტალტის, სუბიექტის გეშტალტური აზროვნების, ფრეიმისა და ფრეიმული სემანტიკის როლია განხილული. ყურადღება გამახვილებულია, კულტურათაშორისი კომუნიკაციის პროცესში ინფორმაციის ეფექტური ტრანსფერის და ადეკვატური დეკოდირების საკითხებზე.

საკვანძო სიტყვები: კულტურა, ფრეიმი, გეშტალტი, კოგნიტური ლინგვისტიკა, ლინგვოკულტუროლოგია.

Abstract

In the conditions of modern globalization, intercultural communication faces serious challenges. This is a natural process because the linguistic and cultural background of any nation, based on its linguistic worldview, has a great influence on the process of verbal decoding and transfer of accumulated knowledge. This can only be achieved as a result of effectively overcoming communicative-cognitive barriers. Research on this issue is relevant for modern communicative linguistics because language is not only an effective means of transmitting information but also a system of cultural thinking. The paper discusses the role of Gestalt, the subject's Gestalt thinking, frame, and frame semantics in the process of intercultural communication. Attention is focused on the issues of effective information transfer and adequate decoding in the process of intercultural communication.

Key Words: Culture, Frame, Gestalt, Cognitive Linguistics, Linguoculturology.

შესავალი

თანამედროვე ენათმეცნიერებისათვის და განსაკუთრებით ფსიქოლინგვისტიკისათვის აქტუალურ და საინტერესო კვლევის საგანს წარმოადგენს ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში, როგორც გეშტალტის თეორია და გეშტალტური სემანტიკა, ასევე ფრეიმისა და ფრეიმული სემანტიკის როლი. **გეშტალტი** (გერმ. *Gestalt*) ფსიქოლოგიაში, ფილოსოფიასა და ლინგვისტიკაში, აღნიშნავს მთლიანობას, ფორმას ან სტრუქტურას, რომელიც აღიქმება, როგორც ერთი მთლიანი მოცემულობა და არა ცალკეული ნაწილების ჯამი. იგი, როგორც თეორია ჩამოყალიბდა მე-20 საუკუნის დასაწყისში. მისი ძირითადი

პრინციპი მდგომარეობს იმაში, რომ ადამიანის აღქმა და ფიქრი ორგანიზებულია ერთ მთელ, ფსიქო-ემოციურ და ვერბალურ-კოგნიტურ მთლიანობად.¹⁴⁹

გემტალტის თეორიის საბაზისო პრინციპები უნივერსალურია ნებისმიერი ენობრივი მსოფლხედვისა და კულტუროლოგიურად განსხვავებული ენობრივი კოლექტივისათვის. ესენია: **1. მთლიანობა (Whole vs. Parts)**, სადაც ჩვენ, ენის ჰორიზონტალურ ჭრილს აღვიქვამთ, როგორც სამყაროს ერთ მთლიან სურათს და არა მის ცალკეულ ნაწილებს. **2. ფიგურა და ფონი**, სადაც ობიექტები აღიქმება ენობრივი კოლექტივის ფონურ ცოდნაზე დაყრდნობით, რაც მის ვერბალურ მოცემულობას კონცეპტუალურ მნიშვნელობას ანიჭებს. **3. მიმდებარეობა (Proximity)**, სადაც ურთიერთმომიჯნავე ენობრივი ელემენტები ერთ მთლიან ჯგუფად აღიქმება. **4. მსგავსება (Similarity)** – ოპტიკურად მსგავსი ელემენტების გაერთიანება. **5. დასრულება (Closure)** – შრე, სადაც ჩვენი გონება ავსებს არასრულ ფორმებს, რათა შექმნას სამყაროს სრული ენობრივი ხატი.¹⁵⁰

გემტალტის პრინციპები ფართოდ გამოიყენება თანამედროვე ფსიქოლოგიაში, ფსიქო-ლინგვისტიკაში და კომუნიკაციურ ლინგვისტიკაში. იგი გვეხმარება უკეთ გავიგოთ, როგორ აღიქვამს, ამუშავებს და გადასცემს ინფორმაციას სუბიექტი კომუნიკაციურ სიტუაციაში. გემტალტი შეიძლება გავიგოთ, როგორც ადამიანის ბუნებრივი მისწრაფება, მოძებნოს ერთგავრი წესრიგი, სტრუქტურა და საწყისის აზრი სამყაროში.¹⁵¹

კომუნიკაციურ ლინგვისტიკაში გემტალტის თეორიის მაგისტრალური როლი, ტექსტის დეკოდირების პროცესში განსხვავებული აღქმის პერსპექტივაა. ამ თეორიზე დაყრდნობით გემტალტში აღქმა სუბიექტურია. აღნიშნული გულისხმობს, რომ ერთი და იგივე სურათი სხვადასხვა ადამიანმა შეიძლება განსხვავებულად აღიქვას.

გემტალტის თეორიას მნიშვნელოვანი კავშირი აქვს **კომუნიკაციურ ლინგვისტიკასთან**, რადგან ორივე სფერო ყურადღებას ამახვილებს მთლიანობის, აღქმისა და კონტექსტის მნიშვნელობაზე. გემტალტის პრინციპები ეხმარება კომუნიკაციური ლინგვისტიკის

¹⁴⁹ Chomsky, N. Language and Mind. Harcourt Brace. New York 1968

¹⁵⁰ Lakoff J. Jonson M. Metaphors We Live By. The University of Chicago Press. Chicago, 1980

¹⁵¹ Croft, William & Cruse, D. Alan. „Cognitive Linguistics“. Cambridge University Press. 2004

ანალიზს. იგი გვამღევს ხედვას, თუ როგორ აღიქვამენ ადამიანები კომუნიკაციის პროცესს და როგორ ქმნიან მასში მნიშვნელობას.¹⁵²

აქ ხდება მნიშვნელობის სუბიექტური - საკუთარ ენობრივ-ფონურ ცოდნაზე დაყრდნობით ინფორმაციის სუბიექტურ ჭრილში კონსტრუირება, სადაც ჩვენი გონება ამატებს „დაკარგულ“ ელემენტებს და ავსებს სუბიექტის კომუნიკაციურ ვაკუუმს.

ნებისმიერი ერის კულტურა წარმოადგენს სისტემურ მთლიანობას, რომელიც დეტერმინირებულია ენობრივი კოლექტივის თვითრეფლექსიითა და გემტალტური მოცემულობით. იგი მოიცავს სიმბოლოების, სტერეოტიპული მოდელების, ინფორმაციის გაზიარების პერსპექტივების, გემტალტურ-კონტექსტუალური მოლოდინებისა და ქცევის ნორმების კომპლექსურ ურთიერთკავშირს.

აღნიშნული, სრულად ასახავს ერის თვითმყოფადობას, ისტორიას, ტრადიციებსა და ღირებულებებს. ინტეკულტურული კომუნიკაციის მიზანი, ადრესატისათვის მკაფიოდ სტრუქტურირებული ცოდნის გაზიარებაა. კულტურათაშორისი კომუნიკაციისას, ინფორმაციის ეფექტური ტრანსფერის და ადეკვატური დეკოდირების ფონზე, განსაკუთრებით აქტუალურია სუბიექტის გემტალტური აზროვნების პრიზმში გარდატეხილი და ფორმირებული ფრეიმული სემანტიკის სტრუქტურირების პროცესი. ეს პროცესი ყოველთვის ორიენტირებულია ენის სემიოტიკურ ასპექტზე და წარმოადგენს ენობრივი კოლექტივის გემტალტურ აზროვნებაზე ორიენტირებული ვერბალური და არავერბალური კოდების კრებულს. იგი, ადრესანტის ინტენციის შესაბამისად, ექსტრა და ინტრალინგვური ფაქტორების გათვალისწინებით, ადრესატის მიერ უნდა იყოს დეკოდირებული.¹⁵³

ნებისმიერი ერის კულტურა, ეროვნული თვითრეფლექსიით დეტერმინირებული სიმბოლოების, სტერეოტიპული მოდელების, ინფორმაციის გაზიარების პერსპექტივის,

¹⁵² გ. ლებანიძე. „კომუნიკაციური ლინგვისტიკა“. ენა და კულტურა თბილისი 2004

¹⁵³ გ. ლებანიძე „სიღრმეთა დიალოგი და ტრაგიკული ტრიადა“ თბილისი 2006

კონტექსტუალური მოლოდინისა და ქცევის ნორმების სისტემური გეშტალტური მთლიანობაა. იგი სრულად ასახავს ერის თვითმყოფადობას, ისტორიას, ტრადიციებსა და ღირებულებებს.

ინტერკულტურული კომუნიკაციის მიზანია ადრესატისთვის მკაფიოდ სტრუქტურირებული ცოდნის ტრანსფერი. ეს ცოდნა, მიუხედავად ზოგადსაკაცობრიო ხასიათისა, რომელიც ინტერკულტურულ ფენომენს წარმოადგენს, ფორმულირდება გეშტალტური აზროვნების პრინციპებზე დაყრდნობით, კონკრეტული ენობრივი კოლექტივის ფარგლებში.

აღნიშნული პროცესი წარმოადგენს ვერბალური და არავერბალური კოდების სემიოტიკურ სისტემას, რომელიც ორიენტირებულია ენის სემიოტიკურ ასპექტებზე. მისი დეკოდირება ადრესატის მიერ უნდა განხორციელდეს ადრესანტის ინტენციის, აგრეთვე ექსტრა- და ინტრალინგვური ფაქტორების გათვალისწინებით.

თანამედროვე ენათმეცნიერებაში არსებობს მოსაზრება, რომ გლობალიზაციის პროცესი აფერხებს ერის კულტურის მულტიპროფილური განვითარების ხარისხს, რასაც, შედეგად, ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში, ინფორმაციის არასწორი ინტერპრეტაცია შეიძლება მოჰყვეს. სწორედ ამიტომ, თანამედროვე კომუნიკაციური ლინგვისტიკისათვის აუცილებელია, ცოდნის ტრანსფერის პროცესში კომუნიკაციურ-კოგნიტიური სტრუქტურების გეშტალტის თეორიაზე დაყრდნობით რეალიზება და ფრეიმული სემანტიკის ადეკვატური დეკოდირება.¹⁵⁴

ადამიანის აზროვნება შემოქმედებით-ინტელექტუალური პროცესია, რომლისთვისაც გარდაუვალია არსებითის დიფერენცირება არაარსებითისაგან, მნიშვნელობის დეკოდირება და კომუნიკაციურ დამოკიდებულებათა სწორი მართვა.

საზოგადოების განვითარების მანძილზე მიმდინარე მნიშვნელოვანი მოვლენები ილექება ადამიანთა გამოცდილებაში, მუდმივად რეგულირდება ამ გამოცდილების ფორმალური, სტრუქტურული და ფუნქციური ნიუანსები. აღნიშნული გულისხმობს მის განახლებასა და შინაარსობრივად ახლებურ გადააზრებას.

„ერის წიაღში მიმდინარე მოვლენათა კულტუროლოგიურ ასპექტში განხილვა მაინტეგრირებელი პროცესია, რადგან „კულტურა არა მარტო ჩვენს გარშემო არსებული

¹⁵⁴ Fillmore, Charles J. “ Frame Semantics“. In: Linguistics in the Morning Calm. Hanshin Publishing 1982

ადამიანური სინამდვილის, არამედ ყოველი ჩვენგანის შინაგანი სულიერი განხორციელება“.

კულტურა, ეროვნული თვითრეფლექსიით დეტერმინირებული სიმბოლოები, სტერეოტიპული მოდელები, ინფორმაციის გაზიარების პერსპექტივის, კონტექსტუალური მოლოდინის და ქცევის ნორმების სისტემური მთლიანობაა. იგი სრულად ასახავს ერის თვითმყოფადობას, ისტორიას, ტრადიციასა და ღირებულებებს. ინტერკულტურული კომუნიკაციის მიზანია ადრესატისათვის მკაფიოდ სტრუქტურირებული ცოდნის გაზიარება. ეს პროცესი ენის სემიოტიკურ ასპექტზე ორიენტირებული ვერბალური და არავერბალური კოდების კრებულია. იგი ადრესანტის ინტენციის შესაბამისად, ექსტრა და ინტერლინგვური ფაქტორების გათვალისწინებით ადრესატის მიერ უნდა იყოს დეკოდირებული.

ცხადია, ადამიანი ნებისმიერ ახალ ინფორმაციას მის ცნობიერებაში არსებულ ძველ, აკუმულირებულ ცოდნას ადარებს. ერის კულტურაზე დაფუძნებული ცოდნა აისბერგივითაა. იგი შედგება ზედაპირული და სიღრმისეული პლასტებისაგან. ინტერკულტურული კომუნიკაცია ზეგავლენას ახდენს, ჩვენს ცნობიერებაში არსებულ ზედაპირულ შრეებზე და სწორედ ამ ფაქტით აიხსნება ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში შექმნილი ვერბალური ბარიერები. აღნიშნულში ვგულისხმობთ, განსხვავებულ კულტურებში ენობრივი ნიშნის არა მარტო ვერბალურ-სემიოტიკურ, არამედ არავერბალურ, გემტალტურ აზროვნებაზე დაფუძნებულ ფრეიმული კოდის მცდარ ინტერპრეტირებას. ცხადია, ამ პროცესს არაფერი აქვს საერთო ენის ცოდნასთან, რადგან ენა წარმოადგენს არა მარტო ენობრივ ნიშანთა სემიოტიკურ სისტემას, არამედ სუბიექტის აზროვნების და სამყაროს მისეული ხედვის კომპლექსს.

აღნიშნულში იგულისხმება განსხვავებულ კულტურებში ენობრივი ნიშნის არამარტო ვერბალურ-სემიოტიკური, არამედ არავერბალური კოდის მცდარი ინტერპრეტირება. ამას არაფერი აქვს საერთო ენის ცოდნასთან, რადგან ენა, არამხოლოდ ენობრივ ნიშანთა სემიოტიკური სისტემაა, იგი ამავედროულად, სუბიექტის აზროვნებისა და სამყაროს ხედვის ფორმაა. უფრო მეტიც, დისკომუნიკაციური ბარიერი შეიძლება წარმოიქმნას, არამხოლოდ ინტერკულტურული, არამედ ინტრაკულტურული კომუნიკაციისას. ამის მიზეზი, როგორც წესი, კომუნიკანტთა ენობრივ-მენტალური, დარგობრივ პროფესიული, ან სულაც - ინფორმაციული გაცვლის არათანაბარი საბაზისო

საფუძველია. ზემოხსენებული ბარიერები უცხო არ არის კულტურატაშორისი კომუნიკაციისათვის.

ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში ცოდნის ოპტიმალური მიღებისა და გაზიარების უზრუნველსაყოფად, აუცილებელია ენობრივი ნიშნების გამოყენება მხოლოდ მათი დენოტატური მნიშვნელობით, კონკრეტული საკომუნიკაციო სტილის დაცვა, კინეტიკური ფაქტორების ადეკვატურობა და ინტონაციურ-პროსოდული საშუალებების სათანადო მართვა

სრულიად განსხვავებულ მიდგომას საჭიროებს „კოგნიტიური და ქცევით-ემოციური ბარიერების“ გადალახვა, რადგან იგი სუბიექტის ცნობიერებაში, მის ეროვნულ მსოფლხედვაში არსებული კოდირებული სისტემაა, რომლის ფლობაც ეფექტური ინტერკულტურული კომუნიკაციის საწინდარია.¹⁵⁵

თანამედროვე ლინგვისტიკაში კვლევის ანთროპოლოგიური ტენდენციის შემოტანამ გაზარდა ინტერესი კომუნიკანტთა პიროვნულ-სოციალური სტატუსის მიმართ. სრულიად ნათელი გახდა სუბიექტის კულტურული ფონისა და სოციალური ფაქტორის როლი მეტყველების სტრატეგიების რეალიზაციის და ინტერპრეტირების პროცესში. კომუნიკაციისას წინა პლანზე გამოვიდა სუბიექტი, „ანთროპოცენტრისტული პარადიგმა“, ხოლო ენა, როგორც ადამიანის მაკონსტიტუირებელი მახასიათებელი და მისი უმთავრესი სტრუქტურული კომპონენტი.

ანთროპოცენტრულმა პარადიგმამ თანამედროვე ლინგვისტიკაში ორი პრიორიტეტული მიმართულება გამოყო: კოგნიტიური ლინგვისტიკა და ლინგვოკულტუროლოგია. ეს უკანასკნელი ორიენტირებულია ენაში კულტურის და ადამიანში ენობრივი ფაქტორის მნიშვნელობის კვლევაზე. აღსანიშნავია, რომ აღნიშნულ მიმართულებებს შორის არსებობს თეორიული და მეთოდოლოგიური განსხვავებები.

კოგნიტიური ლინგვისტიკა ცდილობს დაადგინოს ადამიანის აზროვნების, შემეცნებისა და მენტალურ სივრცეთა ჯაჭვის ფუნქციური მექანიზმი. ლინგვოკულტუროლოგიისათვის კი პრიორიტეტული ადამიანის, კულტურისა და ენის ურთიერთმიმართებაა. ლინგვოკულტუროლოგია ცდილობს პასუხი გასცეს კითხვებს:

¹⁵⁵ Dirk Geeraerts . "Cognitive Linguistics: Basic Readings" – De Gruyter Mouton 2006

- როგორ აღიქვამს ადამიანი სამყაროს?
- როგორია მეტაფორული მნიშვნელობით დეტერმინირებული სიმბოლოს როლი კულტურაში?

კომუნიკაციური ლინგვისტიკისათვის აქტუალურია ცოდნის ტრანსფერის პროცესში კომუნიკაციურ-კოგნიტური სტრუქტურების რეალიზება და ფრეიმული სემანტიკის ადეკვატური დეკოდირება, რადგან ფრეიმი კოგნიტურ ლინგვისტიკაში განიხილება, როგორც კომუნიკანტთა ფონურ ცოდნაზე დაფუძნებული ცოდნის რეპრეზენტაციის მზა სტრუქტურა.

ცხადია, განსხვავებულ კულტურებში, სხვადასხვა ენობრივი მოცემულობაა, რომელთა შინაფორმა და ხატოვანი მხარე, ერთმანეთს ან ემთხვევა, ან არა. დამთხვევის შემთხვევაში სავსებით შესაძლებელია, რომ ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში ამა თუ იმ კონკრეტული საგნის ნომინაციის იდენტური წინასწარი განწყობა შეიქმნას. აღნიშნული ფაქტის ახსნა კულტურათაშორის კომუნიკაციაში შეუძლებელია საერთო ენობრივი სივრცით ან საერთო ისტორიულ-კულტურული განვითარების ტენდენციებით. სხვადასხვა ენობრივ კოლექტივში ერთგვაროვანი განწყობის არსებობა, მსგავსი ასოციაციებისა და ზოგად ადამიანური აზროვნების არსებობაზე მიუთითებს. ინდივიდის წინასწარ ფსიქოლოგიურ განწყობას, რეფერენტის ნომინაციის პროცესში, წინ უსწრებს ასოციაციის გზით მის „ფონურ ცოდნაზე“ და ეროვნულ მსოფლმხედვაზე დაფუძნებული აკუმულირებული შინაარსი, მენტალური და სიტუაციური მოდელი - ფრეიმი, რაც სუბიექტს აძლევს შესაძლებლობას ობიექტის ნომინაცია განახორციელოს სხვადასხვა კუთხით, მისთვის რელევანტური საშუალებებით. ამ შემთხვევაში თითოეული სიტყვა ქმნის ე.წ. „კონკრეტულ ფრეიმს“, რაც ინდივიდის ფონურ ცოდნას, მისი ეროვნული მსოფლმხედვით განპირობებულ ასოციაციურ კავშირებს და მასში აკუმულირებულ მენტალურ, ასოციაციურ-სიტუაციურ მოდელებს ემყარება.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ჩნდება კითხვათა ჯაჭვი: შესაძლებელია თუ არა კოგნიტური ლინგვისტიკისა და ლინგვოკულტუროლოგიის გადაკვეთა სამყაროს შემეცნების იმ პროცესში, რომელსაც ერთი დიფერენციალური ფსიქოლოგიისაკენ ანუ სამყაროს ხატის თავისებურებათა სიღრმისეული ანალიზისაკენ მივყავართ? რა ტიპის შინაარსობრივად დეტერმინირებული ერთეულები ასახავს ადამიანის აზროვნებისა და ცხოვრების წესის ცვლილებას დროსა და სივრცეში? შინაარსობრივად განსაზღვრულ როგორ ერთეულებშია შესაძლებელი ინფორმაციის მაქსიმალური დეკოდირება? რა

შეესაბამება იმ საწყისს, საიდანაც ყველა ერი, თავისებურად აღიქვამს სამყაროს ხატს? ამ კითხვებზე პასუხი, თვით კომუნიკაციის პროცესში უნდა ვეძიოთ, რადგან სუბიექტის საკომუნიკაციო ქმედება წარმოადგენს კომუნიკაციურ-კოგნიტურ სტრუქტურათა რეალიზებას. სწორედ კომუნიკაციურ-კოგნიტური, ფონური ცოდნით დეტერმინირებული სოციალურ-კულტურული მენტალური მოდელებია ფრეიმები. აღნიშნული კი, კოგნიტური ლინგვისტიკის და ლინგვოკულტუროლოგიის უცილობელ თანხვედრაზე მიუთითებს, რომლის გარეშეც შეუძლებელია განსხვავებულ კულტურებში სამყაროს ხატის მოდელირების თავისებურებათა სიღრმისეული ანალიზი.

დასკვნა

ადამიანის აზროვნებისათვის თვისობრივია ერთი და იმავე მოვლენის აღქმის არაერთგვაროვნება, რადგან აზროვნება სიტუაციის არა მხოლოდ სარკისებური არეკლვა, არამედ მიღებული ცოდნის ინტერპრეტირებული რეპრეზენტაციის პერსპექტივაა. კომუნიკაციური ინტენციიდან გამომდინარე, სუბიექტი საკუთარი აღქმით დეტერმინირებულ ინტერპრეტაციულ ვერსიას გვთავაზობს. ეფექტის მაქსიმალიზაციისათვის კომუნიკაციის პროცესში ერთვება რელევანტური მზა სტერეოტიპული მოდელი - ფრეიმი, რომლის ანალოგიური დეკოდირება წარმატებული ინტერკულტურული კომუნიკაციის ქვაკუთხედიცაა. ამ პროცესს თან ახლავს კომუნიკაციის კოგნიტური ასპექტები, რადგან კომუნიკაციური ინტენციით დეტერმინირებული სამეტყველო სიტუაცია ენობრივ ერთეულთა მნიშვნელობების ერთგვარი „ტრანსფორმატორია“. ენისადმი კოგნიტური მიდგომა წარმოადგენს ადამიანის ცნობიერების, აზროვნებისა და შემეცნების კოგნიტურ სტრუქტურათა ასახვას. ადამიანის აზროვნება შემოქმედებით- ინტელექტუალური პროცესია, რომლისთვისაც გარდაუვალია არაარსებობისაგან არსებობის დიფერენცირება, მნიშვნელობის დეკოდირება და კომუნიკაციურ დამოკიდებულებათა სწორი მართვა. ამდენად, შესაძლებელია დავასკვნათ, რომ ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში, განსხვავებულ ეთნოკულტურულ სივრცეებში ფრეიმულ-სემანტიკური ადეკვატურობის ახსნა უფრო მიზანშეწონილია საერთო ინტერკულტურული განვითარების ტენდენციებში ძიება.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ლებანიძე, გ. „კომუნიკაციური ლინგვისტიკა“. ენა და კულტურა თბილისი 2004.

2. ლეზანძე, გ. „სიღრმეთა დიალოგი და ტრაგიკული ტრიადა“ თბილისი 2006.
3. Chomsky, N. Language and Mind. Harcourt Brace. New York 1968
4. Croft, William & Cruse, D. Alan. „*Cognitive Linguistics*“. Cambridge University Press. **2004**
5. Fillmore, Charles J. “Frame Semantics“. In: Linguistics in the Morning Calm. Hanshin Publishing 1982
6. Geeraerts, D. "**Cognitive Linguistics: Basic Readings**" – De Gruyter Mouton 2006
7. Lakoff J. Jonson M. Metaphors We Live By. The University of Chicago Press. Chicago, 1980